www.felsefeogretmeni.com

2. ÜNİTE: TEKNOLOJİ VE HAYAT

2.1. Teknoloji ve İnsan Hayati

Tekhne'den Teknolojiye: Teknoloji, Antik Yunan'daki "tekhne" (açığa çıkarma/aletheia ve sanatsal üretim/poiesis) kavramından modern teknik ve teknolojiye evrilmiştir.

www.felsefeogretmeni.com

Sanayi Devrimi ve Endüstri Evreleri: Endüstri 1.0 (buhar gücü ve makineleşme), Endüstri 2.0 (elektrik ve seri üretim), Endüstri 3.0 (otomasyon ve robotlar) ve Endüstri 4.0 (yapay zekâ ve akıllı fabrikalar) şeklinde gelişmiştir.

www.felsefeogretmeni.com

Teknolojinin İki Yüzü:

Olumlu Etkiler: Konfor, hız, kolaylık, bilgiye erişimde devrim, zaman ve mekân sınırlarının aşılması.

www.felsefeogretmeni.com

Olumsuz Etkiler: Tüketim çılgınlığı, gelir adaletsizliği, gıdaya erişimde zorluk, psikolojik yorgunluk, nükleer riskler, elektronik atıklar ve yıkıcı savaş teknolojileri (örneğin Filistin/Gazze'deki savaş teknolojisi yıkımları).

www.felsefeogretmeni.com

Teknolojiye Yönelik Felsefi Tutumlar:

Teknolojik Anarşi: Güç ve zenginlik elde etmek için teknolojik gelişimi sınırsız destekleyen 19. yüzyıl anlayışı.

Teknofili: Teknolojiye aşırı düşkünlük ve bağlanma; insanın teknoloji tarafından kuşatılması.

www.felsefeogretmeni.com

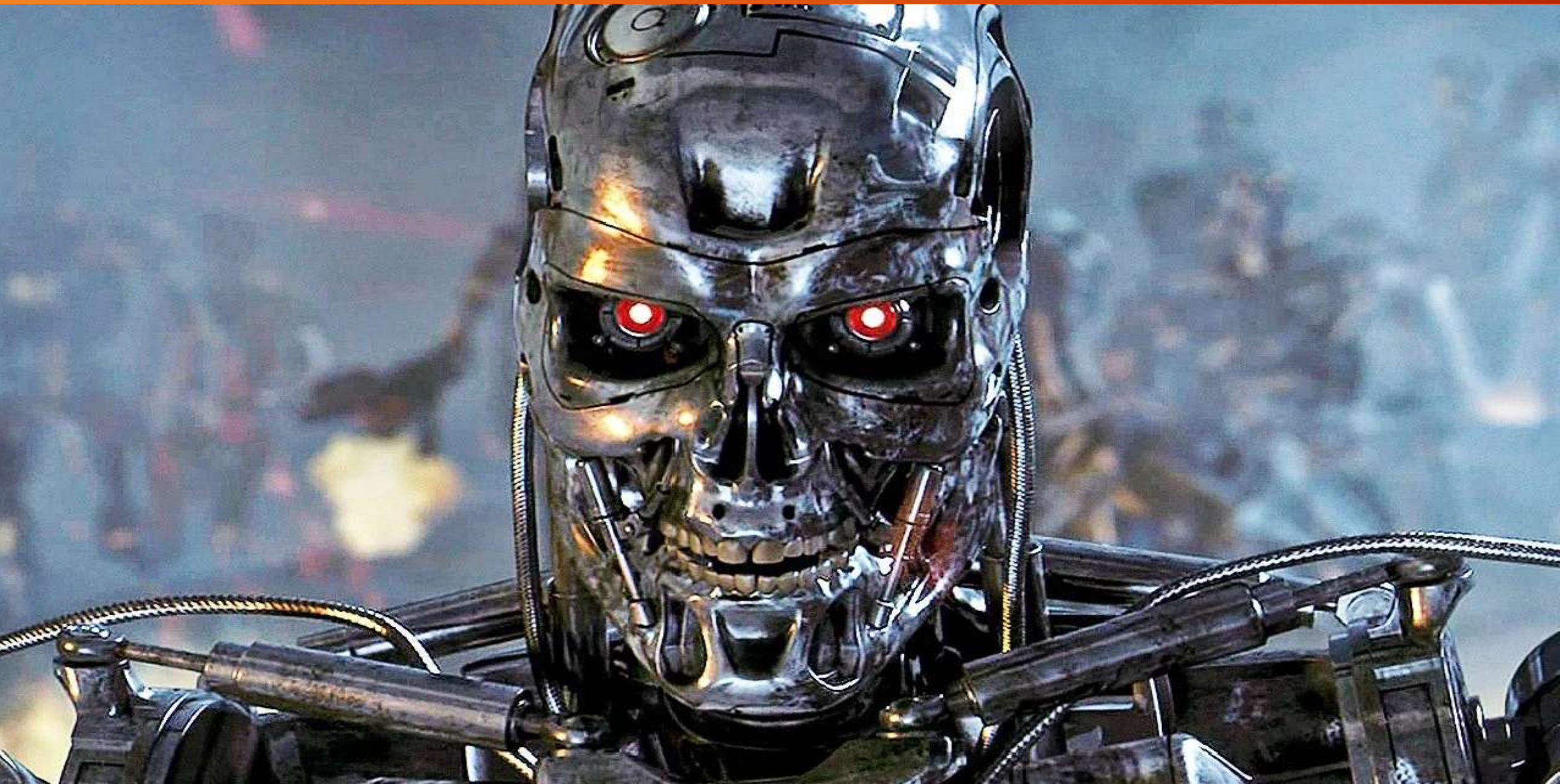
www.felsefeogretmeni.com

Uygun Teknoloji: Teknolojinin getirilerine körü körüne teslim olmadan önce amaçlar ve değerler üzerinde düşünülmesi.

www.felsefeogretmeni.com

Teknofobi: Teknolojiye duyulan korku ve teknolojinin tamamen reddedilmesi.

www.felsefeogretmeni.com

2.2. Teknoloji Bağlamında Ontolojik Problemler

Heidegger'in Teknolojiye Yaklaşımı ve "Çerçeveleme": Martin Heidegger'e göre modern teknolojinin özü **çerçeveleme** (Gestell) niteliği taşır. Çerçeveleme, doğayı nesneleştirerek ölçülebilir ögeler haline getirme ve insan kullanımı için zorlama tarzıdır. Bu durum varlığın üstünün örtülmesine, "varlığın unutulmasına" ve insanın köksüzleşip yurtsuzlaşmasına yol açar. İnsan kendini doğanın efendisi, doğayı ise devasa bir makine olarak görür.

www.felsefeogretmeni.com

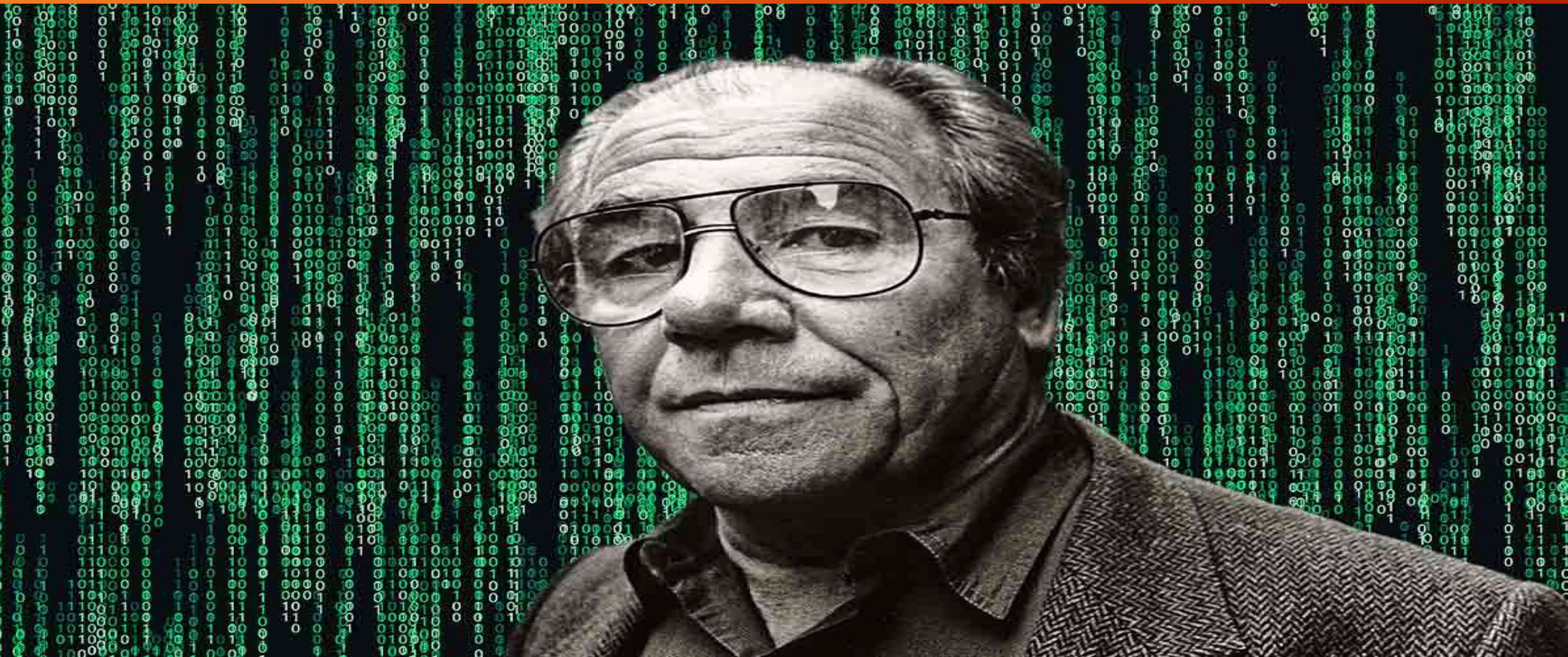
Gabriel Marcel'in Anlam Kaybı Yaklaşımı:

Marcel, insana dair her sorunun bilimsel/teknolojik zihniyetle ele alınmasını eleştirir. İnsanın verimliliği hesaplanan bir makine gibi görülmesi, onun kutsallığını ve değerini zedeleyerek ontolojik anlam kaybına ve yabancılaşmaya neden olur.

www.felsefeogretmeni.com

Jean Baudrillard ve Simülasyon Kuramı: Baudrillard yeni düzeni, gerçeğin yerini alan göstergelerin (simülakrların) aldığı bir **simülasyon** evreni olarak tanımlar. Simülasyon her zaman gerçeğe saldırır; "gerçekten daha gerçek gibi görünen" bir sahte gerçeklik üretir.

SİMÜLASYON KURAMI

Simülasyon kavramı, bir şeyin benzeri veya sahtesi anlamında kullanılır.

www.felsefeogretmeni.com

GERÇEKLİK VE KURMACA

1-Görünen gerçeklik

2-Ekranda izlenen (kurgusal-sanal) gerçeklik

Seçilmiş, ayıklanmış, ses ve görüntü efektleriyle değiştirilmiş bir olgudur.

www.felsefeogretmeni.com

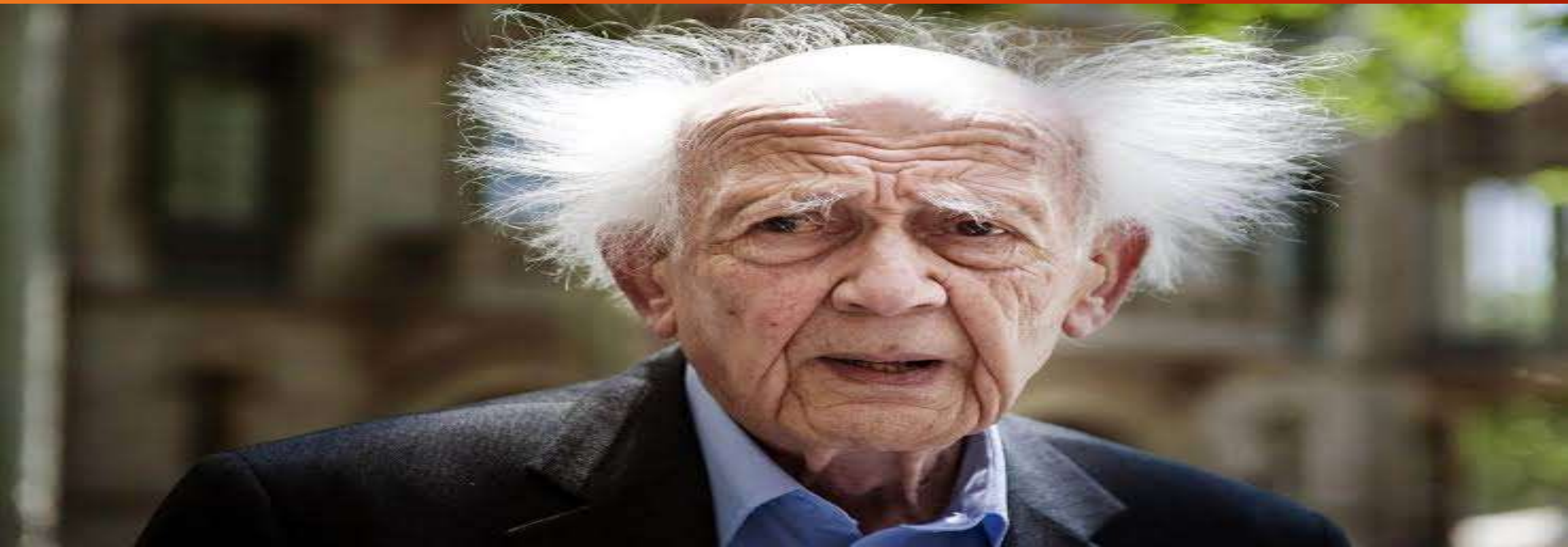
2.3. Teknoloji Bağlamında Aksiyolojik (Değer) Problemleri

Güvenlik ve Mahremiyet Sorunları: Bilgi teknolojilerinin kişisel verileri işlemesi ve saklaması siber saldırılara, kimlik hırsızlığına ve mahremiyet ihlallerine yol açar.

www.felsefeogretmeni.com

Zygmunt Bauman ve Sosyal Medya Analizi: Bauman'a göre sosyal medya, insanlara ahlaki kısıtlamalardan uzak bir ifade alanı sunar. Ancak insanlar kişisel yaşamlarını bir **panoptikon**'a (gözetim alanına) dönüştürerek mahremiyetlerinden ödün verirler. Bauman, *"Düşünüyorum o hâlde varım" yerine "Hakkımda konuşuluyor o hâlde varım"* sloganının türediğini belirtir ve teknolojinin körce hareket ettiğini vurgular.

www.felsefeogretmeni.com

Yapay Zekâ ve Ahlaki Eylemin İmkânı: Yapay zekâ ve robotların insan hayatına girmesiyle birlikte *"Robotlar ahlaklı davranabilir mi?"*, *"Yapay zekâ sistemleri irade sahibi midir ve onlara ahlaki sorumluluk yüklenebilir mi?"* soruları tartışılmaktadır.

